

Byggnadsminnesförklaring av "Nybergiska huset", kv Banken 11, Domkyrkoförsamlingen, Härnösands kommun

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Länsstyrelsen förklarar bostadshuset, kv Banken 11, Domkyrkoförsamlingen, Härnösands kommun, som byggnadsminne enligt 3 kap. 1 § lagen (SFS 1988:950) om kulturminnen m m.

Om särskilda skäl finns får Länsstyrelsen enligt 3 kap 14 § kulturminneslagen lämna tillstånd till ändring av byggnadsminne.

Länsstyrelsen och Läns museet Västernorrland lämnar råd och anvisningar för byggnadens underhåll.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Frågan om byggnadsminnesförklaring väcktes av Länsstyrelsen 2000-10-04.

Ägaren har inte inkommit med några synpunkter på Länsstyrelsens föreläggande, 2001-02-22, med möjlighet att yttra sig över skyddsföreskrifterna.

Stadsbyggnadsnämnden Härnösands kommun har i sitt beslut, 2001-04-18, inget att erinra över förslaget till byggnadsminnesförklaring.

Läns museet Västernorrland har i sitt yttrande 2001-04-27 inget att erinra över förslaget till byggnadsminnesförklaring.

SKYDDSFÖRESKRIFTER

1. Byggnaden får inte rivas, flyttas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
2. I byggnaden får inga ingrepp göras i stomme eller ursprunglig planlösning.
3. I de rum som kryssmarkerats på bifogad planritning, d v s hela trapphuset samt trapphallen och matsalen våningen 1 tr, får inga ingrepp göras på äldre fast inredning / ytskikt.

POSTADRESS
871 86 HÄRNÖSAND

BESÖKSADRESS
Nybrogatan 15
Pampbacksgatan 19

TELEFON
0611-34 90 00

TELEFAX
0611-34 93 72

4. Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras med antikvariskt korrekta byggnadsmaterial och metoder på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.

SKÅL FÖR BESLUT

Det välbevarade bostadshuset är en god exponent för de stora bostadshus av trä som det besuttna borgerskapet uppförde i stadens centrum under det sena 1800-talet. Dess arkitektoniska formspråk och den rika invändiga utsmyckningen i kombination med att den under en begränsad tid användes som bostad för ett flertal landshövdingar, ger den ett kulturhistoriskt värde som är att betrakta som synnerligen märkligt.

BESKRIVNING

Nybergiska huset är beläget i de centrala delarna av Härnösands stad i hörnet av Norra Kyrkogatan och Pumpbacksgatan, med adress Norra kyrkogatan 9.

Byggnaden har en nästan kvadratisk planform med entréer mitt på fasaden mot Norra Kyrkogatan och mot gårdssidan där även trapphuset till övre våningsplanet är beläget. Den timrade stommen är uppförd i två hela våningsplan och vilar på en stengrund med slätputsad sockel. Fasaderna är klädda med gulmålad liggande fasspontad panel i bottenvåningen och stående slät panel i övre planet och vita snickerier i form av horisontella listverk, pilastrar och fönstersnickerier runt de symmetriskt placerade korsbågefönsterna. På västra sidan finns ett burspråk med tätt spröjsat fönsterglas. Det flacka "tälttaket" är täckt med falsad plåt krönt av fyra frontonförsedda takkupor. Den välbevarade exteriören har den karaktäristiska utformningen, med omsorgsfullt utformad panelarkitektur, som kännetecknade de större trävillorna i stadens centrum under 1800-talets senare hälft.

Husets bottenvåning är hårt renoverad och används idag till kontor. Paradvåningen 1 tr, med ingång mot gårdssidan, är till stor del bevarad i tidigt 1900-tals skick. Planlösningen är intakt med rum i fil på ömse sidor om den ovala trapphallen med sina halvhöga väggpaneler och dekormålade tak med glaslanternin. Rummen mot gårdssidan renoverades på 1940-talet medan de tre rummen mot gatan till stora delar är bevarade. I särklass står den tungt dekorerade matsalen som är försedd med en stor brun kakelugn i nyrenässansstil. Det fältindelade väggarna och kasetttaket har kraftigt profilerade och ekådringsmålade träramar. Väggarnas fyllningar är i dagsläget klädda med en ljus tapet. Under nuvarande tapet finns en helt intakt imitation av en gyllenlädertapet som lätt kan tas fram. Takets fyllningar är klädda med dekorationsmålade väv.

HISTORIK

Ägare:

Byggnaden uppförs 1872 av grosshandlare Bernard Kempe med familj.

1890 förvärfvas fastigheten av consuln Fredrik Henrik Versteegh.

1904 säljer änkan Inez Versteegh fastigheten till consuln Rickard Dymling.

1909 förvärvar disponent Ernst Malmström fastigheten.
1916 förvärvar grosshandlare Nils Fredrik Isaksson fastigheten.
1927 förvärvar grosshandlare Hans Nyberg fastigheten. Huset har därefter kallats "Nybergska huset".
1987 förvärvar nuvarande ägaren, Förvaltningsbolaget Elvan, fastigheten.

Övrigt:

Mellan 1911 och 1927 användes huset som bostad för de dåvarande landshövdingarna, vilket troligtvis hängde samman med renoveringsarbeten på residenset.

Enligt den byggnadsinventering som genomfördes av Länsmuseet 1981 har följande utvändiga förändringar ägt rum:

1927 ombyggdes trapphuset.
1928 ombyggdes burspråket.
1937 ombyggnad av veranda.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som inte är nöjd med detta beslut, kan överklaga det hos Länsrätten i Västernorrlands län genom en skrivelse som dock skall sändas till Länsstyrelsen, Kulturmiljö, 871 86 Härnösand.

Skrivelsen skall ha kommit in inom tre veckor från den dag vederbörande har fått del av beslutet. Ytterligare upplysningar om sådant överklagande lämnas i bilagt informationsblad "Hur man överklagar till Länsrätten".

I den slutliga handläggningen av detta ärende har även jurist, avd chef samhällsbyggnadsavdelningen och länsantikvarien deltagit.

Inger Liliequist
länsråd

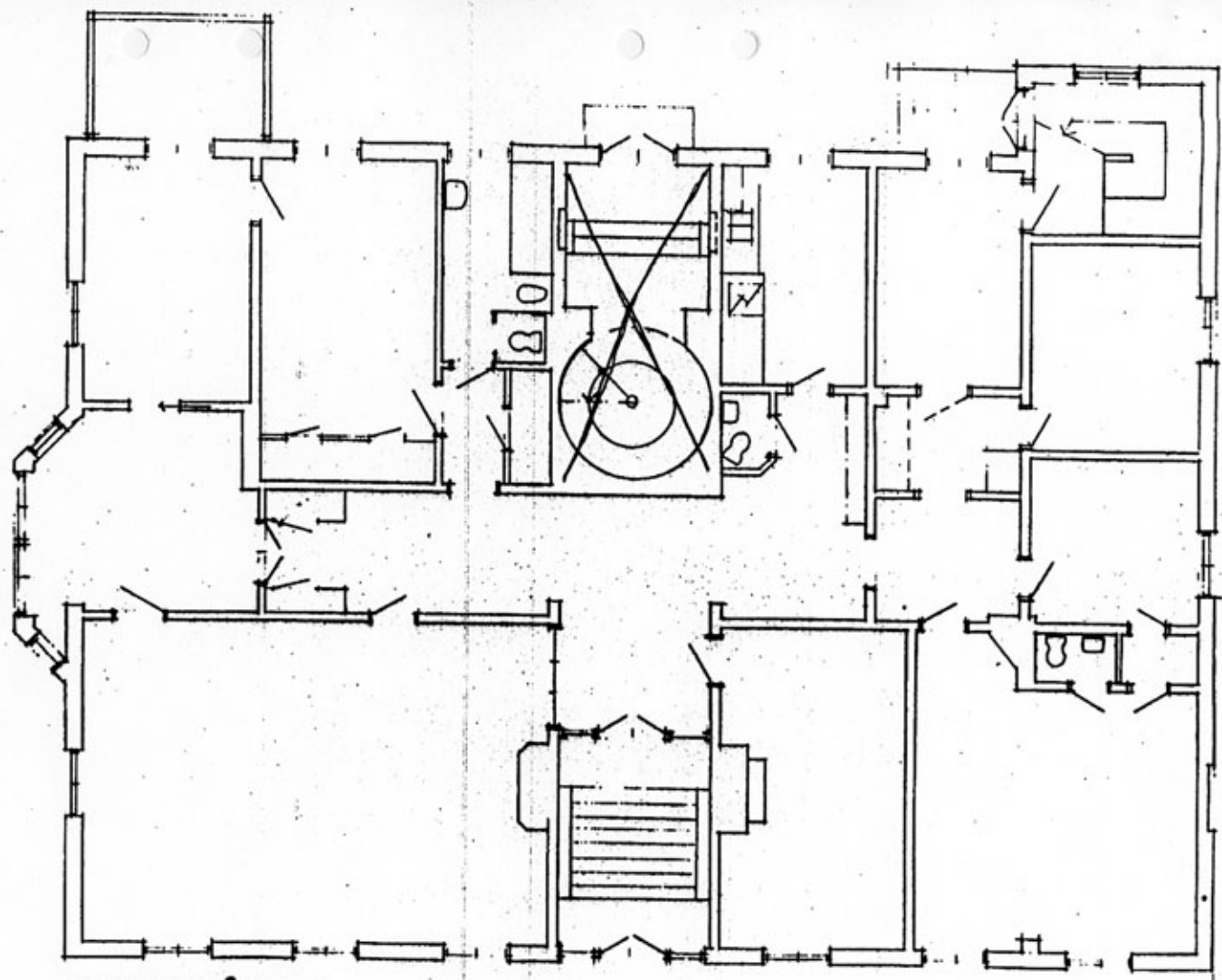

Torbjörn Svaan
antikvarie Samhällsbyggnadsavd

Bilagor:
Plan- och fasadritningar

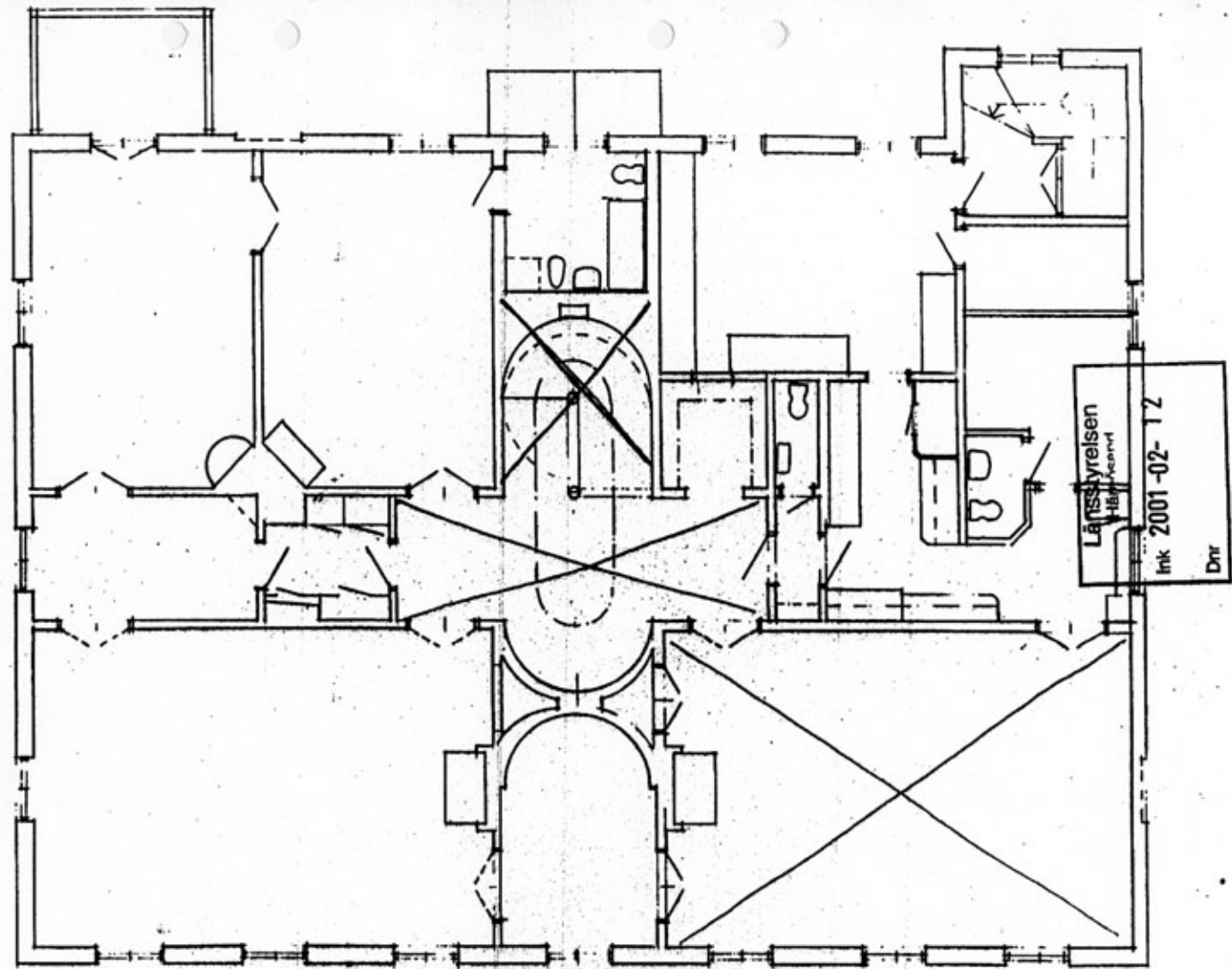
Sändlista:

Riksantikvarieämbetet, Kulturmiljöavd, Box 5405, 114 84 Stockholm
Härnösands kommun, Stadsbyggnadsnämnden, 871 80 Härnösand
Länsmuseet Västernorrland, Box 34, 871 21 Härnösand

För registrering i fastighetsregistrets allmänna del enligt 3 kap 8 § kulturminneslagen:
Lantmäteriet, Box 154, 871 23 Härnösand

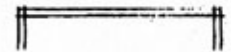

BOTTENVÅNING

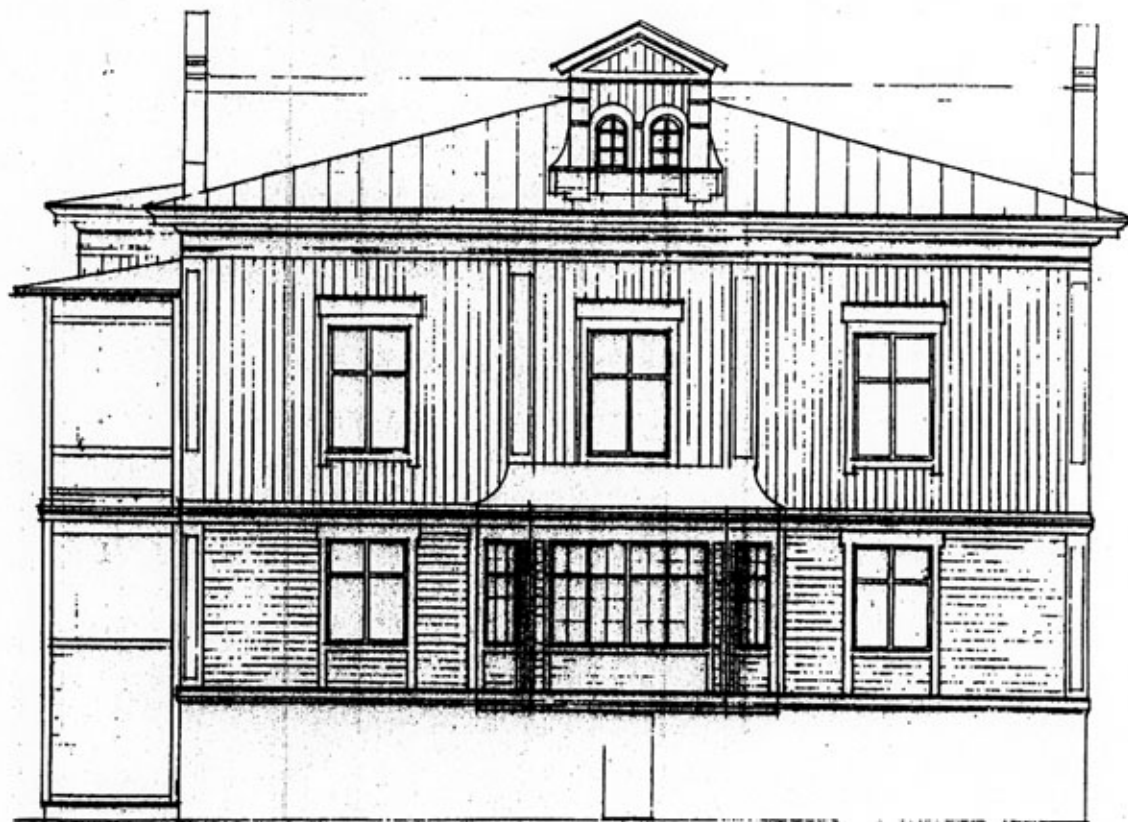
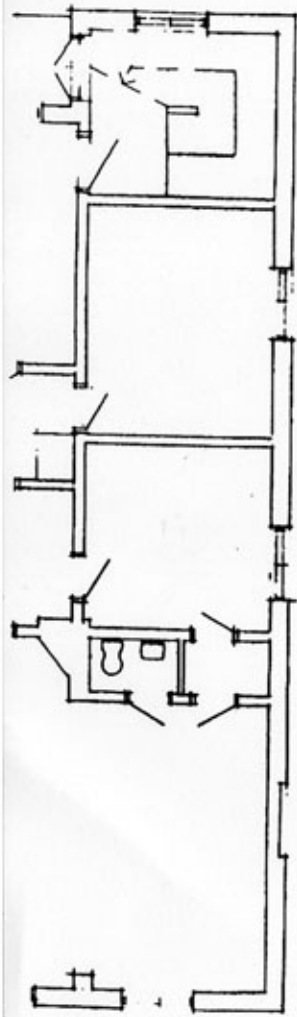
Länsskyrkan
1800-1900
Ink 2001-02-12
Dnr

VÅNING 1 TR.

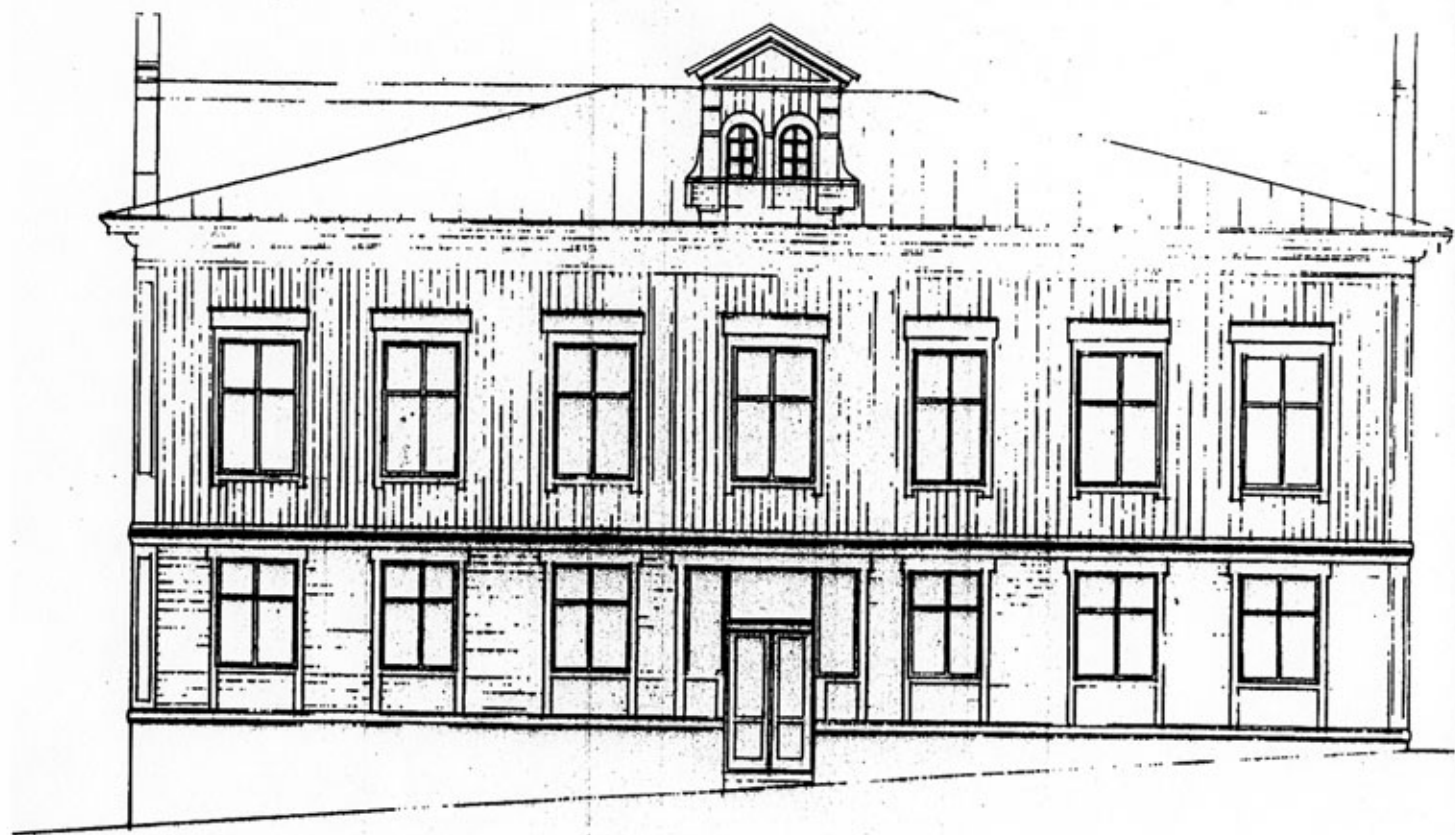

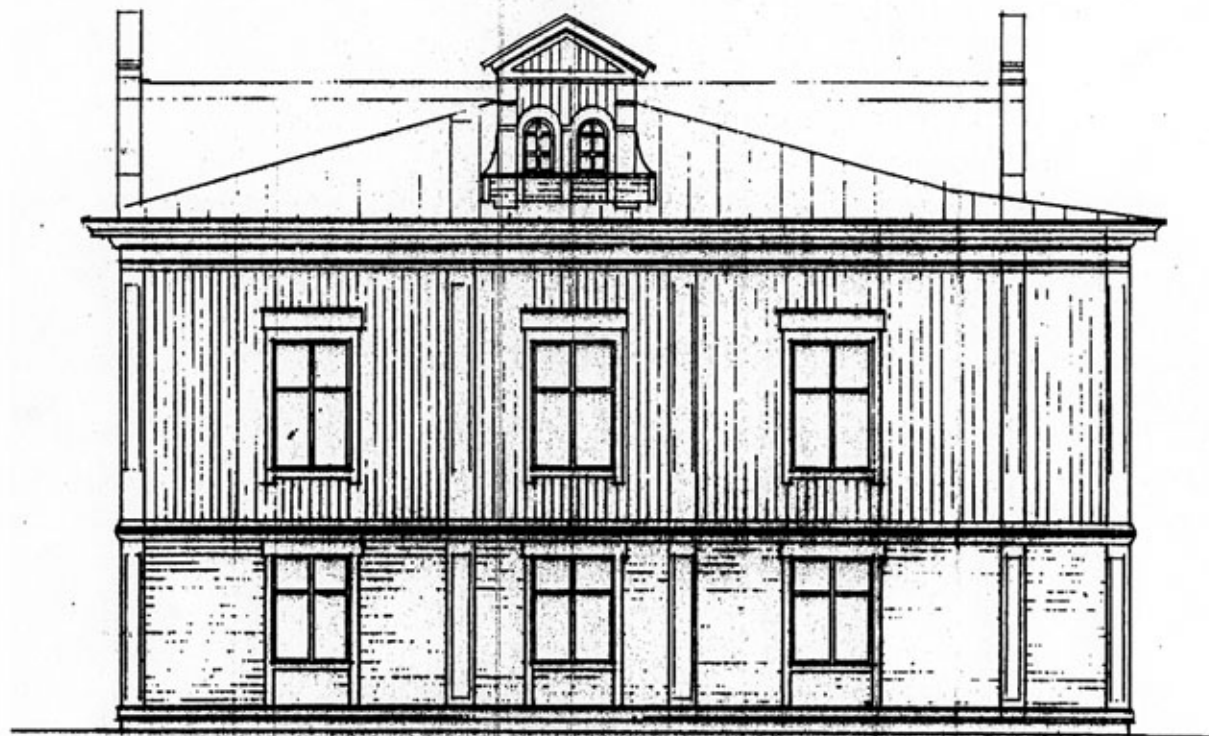
FASAD MOT VÄSTER

FASAD MOT SÖDER

FASAD MOT ÖSTER

FASAD MOT NORR